

Omsorgsförvaltningen

Omsorgsnämnden

Handläggare:
Dahl Jessica
Hjorth Susanna
Sporrong Anna-Terese

Yttrande om förslag till Mål och budget 2020 med plan för 2021–2022

Förslag till beslut

Omsorgsnämnden föreslås besluta

att anta förslaget till Mål och budget 2020 med plan för 2021–2022, avseende nämndens ansvarsområde, med de justeringar som framgår av **bilaga 1** samt

att föreslå kommunfullmäktige att fastställa taxa och avgifter inom omsorgsnämndens ansvarsområde enligt **bilaga 2** samt

att fastställa tillämpningsanvisningar för avgifter inom omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning i Uppsala kommun år 2020, enligt **bilaga 3**.

Sammanfattning

I förslaget till Mål och budget 2020 med plan för 2021–2022 har nämnden färre uppdrag än tidigare. För att nämnden ska kunna genomföra sina uppdrag i Mål och budget och följa de program och policys som är antagna av kommunfullmäktige så är det bra med färre styrsignaler. Uppdragen omfattar inte heller nämndens grunduppdrag som styrs av lagar och författningar. Nämnden ser det även som positivt med utökade medel om 28 mnkr för att bygga fler gruppboenden för att kunna verkställa besluten om bostad med särskild service enligt lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade, LSS.

Föreslagna justeringar i Mål och budget 2020 med plan för 2021–2022

Omsorgsnämnden föreslår följande justeringar i förslaget till Mål och budget 2020, med plan för 2021–2022:

1. Justeringar av uppdrag och omfördelning av tilldelat kommunbidrag för 2020 mellan verksamheter (bilaga 1).
2. Taxor och avgifter för 2020 samt tillämpningsanvisningar (bilaga 2 och 3).

Ärendet

Kommunstyrelsen har, enligt planeringsdirektiv för mål- och budgetprocessen, den 28 augusti, beslutat att remittera ärendet till samtliga nämnder för kvalitetssäkring och kompletteringar med taxor och avgifter. Ärendet har beretts i nämnden och det framlagda förslaget för nämndens ansvarsområde föreslås underställas kommunfullmäktige för beslut om Mål och budget 2020 med plan för 2021–2022.

Tillämpningsanvisningarna till taxor och avgifter beslutas årligen av nämnden. Omsorgsförvaltningen har i samverkan med äldreförvaltningen har gemensamt berett tillämpningsanvisningarna för avgifter inom omsorg om äldre och funktionsnedsatta enligt bilaga 3.

Omsorgsnämnden ställer sig positiv till de föreslagna inriktningsmålen och de ramarna med föreslagna justeringar enligt bilaga 1–3.

Omsorgsförvaltningen

Lenita Granlund, förvaltningsdirektör

Bilaga 1 Yttrande om förslag till Mål och budget 2020 med plan för 2021–2022.

Bilaga 2 Taxor och avgifter inom omsorgsnämndens ansvarsområde för 2020.

Bilaga 3 Tillämpningsanvisningar för avgifter inom omsorgerna om äldre och personer med funktionsnedsättning 2020.

Omsorgsnämnden

Handläggare:
Dahl Jessica (OMF)
Sporrang Anna-Terese
Hjort Susanna

Yttrande om förslag till Mål och budget 2020 med plan för 2021–2022

Inriktningsmål 2 – Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i.

1. Omsorgsnämnden föreslår att uppdraget *Inom ramen för ny överenskommelse med polisen bidra till att Uppsala ska vara en trygg plats med låg brottslighet* kan sammanfogas med uppdraget *Stärk arbetet med att förebygga social oro, öka tryggheten och bekämpa de kriminellas ekonomi i samverkan med polis, civilsamhället och andra myndigheter*.

Innebörden i dessa båda uppdrag syftar till att nämnder och bolag i Uppsala kommun ska verka för en trygg och säker plats tillsammans med polisen och övriga myndigheter. Som stöd i detta arbete finns i en överenskommelse med polisen och i *Policy för trygghet och säkerhet* med tillhörande handlingsplan.

2. Omsorgsnämnden föreslår att uppdraget *Uppmärksamma 2020 som temaår för mänskliga rättigheter inom områdena fred, demokrati och yttrandefrihet* flyttas till inriktningsmål 8 och att kommunstyrelsen ska stå som samordnande.

Mänskliga rättigheter är centrala frågor för omsorgsnämnden. Därför föreslås att detta stora och viktiga och kungemensamma uppdrag ska hållas samman på en övergripande nivå. Syftet med samordningen skulle vara att nämnder och bolag vägleds så att arbetet kan bedrivas samordnat, effektivt och kvalitetssäkert.

Inriktningsmål 3 – Uppsala stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande

3. Omsorgsnämnden föreslår att uppdraget *Aktivt och strategiskt arbeta med digital utveckling och innovation, genom bland annat testbäddar, för att utveckla den egna verksamheten, stärka klimatarbetet och skapa ett smart och hållbart Uppsala* ska delas upp och ingå under olika inriktningsmål.

Aktivt och strategiskt arbeta med digital utveckling och innovation, genom bland annat testbäddar, för att utveckla den egna verksamheten föreslås flyttas till inriktningsmål 8 där övriga uppdrag om innovation och digitalisering finns. Detta för att tydliggöra styrningen i en sammanhållen IT utveckling i Uppsala kommun.

Att lyfta ut att *aktivt och strategiskt arbeta med digital utveckling och innovation* skulle bättre beskriva vilken digital transformation och utveckling de förtroendevalda i Uppsala kommun vill uppnå. Budskapet kommer att ytterligare förstärkas genom *Program för digital transformation och utveckling*.

Stärka klimatarbetet och skapa ett smart och hållbart Uppsala föreslås ligga kvar under inriktningsmål 3.

Inriktningsmål 5 – Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete

4. Omsorgsnämnden föreslår en ändring av kapiteltext på sid 23 rubrik *Bostäder till personer som blir beviljade boendeinsatser*.

Nuvarande skrivelse: Omsorgsnämnden ska fortsätta planera och skapa hållbara lösningar för särskilda boendeformer, utnyttja resurser och lokaler effektivt. Det förväntas dock ingen brist vad gäller särskilt boende för under planperioden.

Föreslagen skrivelse: Omsorgsnämnden ska tillsammans med **kommunstyrelsen** fortsätta planera och skapa hållbara lösningar för särskilda boendeformer, utnyttja resurser och lokaler effektivt. ~~Det förväntas dock ingen brist vad gäller särskilt boende för under planperioden.~~

För att omsorgsnämnden ska kunna planera och skapa hållbara lösningar för särskilda boendeformer, utnyttja resurser och lokaler effektivt behövs ett nära samarbete med kommunstyrelsen, då omsorgsnämnden inte äger några fastigheter.

Den överstrukna meningens bör inte relateras till omsorgsnämndens behov av boende. Under planperioden prognosticeras ett underskott av bostad med särskild service, LSS 9:9.

Inriktningsmål 7 – Uppsalas ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet

5. Omsorgsnämnden föreslår därför ändring av text och ansvar under uppdrag *Motverka det digitala utanförskapet hos äldre genom stödinsatser och inled arbetet med att wi-fi blir norm på vård- och omsorgsboenden. (KS och ÄLN)*.

Den föreslagna ändringen är: *Motverka det digitala utanförskapet hos äldre och personer med funktionsnedsättning genom stödinsatser och inled arbetet med att wi-fi blir norm på vård- och omsorgsboenden. (KS och ÄLN, OSN).*

Forskning visar att i och med att allt fler tjänster digitaliseras ökar risken för att äldre och personer med funktionsnedsättningar hamnar i ett digitalt utanförskap.

Inriktningsmål 9 – Uppsalas kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala

6. Omsorgsnämnden föreslår att uppdraget *Införa obligatorisk språkundervisning i svenska språket samt språkmentorer för anställda med behov av det inom vård och omsorg. (OSN, ÄLN och AMN)* ändras till:
Erbjuda språkundervisning i svenska språket samt språkmentorer för anställda med behov av det inom vård och omsorg. (OSN, ÄLN och AMN).

Omsorgsnämnden anser att ordet ”obligatorisk” är för skarpt uttryckt och föreslår att det ersätts med ordet ”erbjuda”. Det är arbetsgivarens ansvar, enligt Uppsala kommuns arbetsgivarpolicy, att säkra rätt kunskap i uppdraget, oavsett om det gäller språk eller annan kunskap så att trygg och säker vård- och omsorg kan ges till brukarna.

7. Omsorgsnämnden anser att uppdraget *Att genomföra ett löne- och arbetsmiljölyft för att säkerställa rätt kompetens och åstadkomma förutsättningar för ett hållbart arbetsliv för socialsekreterare. (SCN)* är för detaljerat för att inkluderas i Mål och budget.

Om ett uppdrag om löne- och arbetsmiljöfokus ska belysas i Mål och budget föreslås följande skrivning;
Att skapa attraktiva villkor inom identifierade bristyrken i vård- och omsorg för klara kommande välfärdsutmaningar.

Förslag till justeringar i Mål och budget för 2020 med plan för 2021–2022

Kommunbidrag

Kommunbidraget för omsorgsnämnden (OSN) 2020 är enligt förslaget 1 711 750 (1 617 797) tkr, vilket är en uppräknings från 2019 med 88 055 (40 037) tkr, varav 28 000 tkr avser riktad politisk satsning för verkställande av boendebeslut enligt LSS 9:9. Nedan framgår budget per verksamhetsområde 2019, förslag på budget 2020 och nytt förslag från nämnden på fördelning 2020:

Kommunbidragsfördelning				
Verksamhet	Mål och budget 2019	Mål och budget 2020	Nytt förslag	Justering
Politisk verksamhet (1)	1 578	1 592	2 395	803
Ordinärt boende, äldre (521)	18 311	12 509	7 509	-5 000
Särskilt boende, äldre (522)	71 134	70 002	70 002	0
Öppen verksamhet, personer med funktionsnedsättning (53)	31 668	32 513	33 513	1 000
Ordinärt boende, personer med funktionsnedsättning (541)	182 884	162 394	171 394	9 000
Särskilt boende, personer med funktionsnedsättning (542)	150 713	181 181	181 181	0
Insatser enligt LSS, assistansersättning enligt SFB och HSL (55)	1 161 509	1 251 559	1 245 756	-5 803
Totalsumma	1 617 797	1 711 750	1 711 750	0

Omsorgsnämnden föreslår en justering av kommunbidraget från verksamhet Insatser enligt LSS och SFB med 5,8 mnkr till verksamhet Ordinärt boende personer med funktionsnedsättning, 5,0 mnkr och till Politisk verksamhet 0,8 mnkr. Vidare föreslår nämnden en justering från Ordinärt boende med 5,0 mnkr till Ordinärt boende personer med funktionsnedsättning med ytterligare 4,0 mnkr och 1,0 mnkr till Öppen verksamhet personer med funktionsnedsättning.

Omsorgsnämnden

Angelique Prinz Blix

Ordförande

Peter Jernberg

Sekreterare

Avgifter enligt tillämpningsanvisningar för äldre och funktionsnedsatta 2020

Gäller från 1 januari 2020.

TAXAN/AVGIFTEN AVSER	ENHET	TAXA 2018	TAXA 2019	TAXA 2020	FÖRÄNDRING KRONOR	Index	FÖRÄNDRING PROCENT
		KRONOR INKL. MOMS	KRONOR INKL. MOMS	KRONOR INKL. MOMS		för uppräknig	
Lusthuset							
Besöksavgift uppsalabor vuxna från 21 år	Kronor per besök	30	30	30	0		0%
Besöksavgift boende annan kommun	Kronor per besök	100	100	100	0		0%
Introduktion till ny personal – externa utförare betalar	Kronor per gång	750	750	750	0		0%
Måltidsavgift korttidsvistelse LSS							
Måltider barn och ungdomar, heldag	Kronor per dygn	71	73	74	1	0,156 % av PBB	1%
Måltider barn och ungdomar, halvdag	Kronor	36	36	37	1	hälften av ovanstående	2%
Måltider vuxna från 21 år, heldag	Kronor per dygn	101	102	104	2	0,22 % av PBB	2%
Måltider vuxna från 21 år, halvdag	Kronor	53	51	52	1	hälften av ovanstående	2%
Måltidsavgift kontaktfamilj SoL/ LSS							
Måltider barn och ungdomar, heldag	Kronor per dygn	71	73	74	1	0,156 % av PBB	1%
Måltider barn och ungdomar, halvdag	Kronor	36	36	37	1	hälften av ovanstående	2%
Måltider vuxna från 21 år, heldag	Kronor per dygn	101	102	104	2	0,22 % av PBB	2%
Måltider vuxna från 21 år, halvdag	Kronor	53	51	52	1	hälften av ovanstående	2%
Måltidsavgift hem för vård eller boende							
Måltider barn och ungdomar, heldag	Kronor per dygn	71	73	74	1	0,156 % av PBB	1%
Måltider barn och ungdomar, halvdag	Kronor	36	36	37	1	hälften av ovanstående	2%
Korttidstillsyn							
Kost 12-21 år	Kronor per månad	200	200	200	0		0%
Bostad med särskild service LSS 9 § 8							
Boendeavgift för barn och ungdomar under 18 år	Kronor per månad	>15 år: 1573 kr per månad, <15 år: 1573 kr per månad, från 1 februari 1723 kr per månad, från 1 augusti 2073 kr per månad		2073	2073	0	0
Boendeavgift för ungdomar från 1 juli det året de fyller 19 år	Kronor per månad	2 275	2 325	2 365	40		2%

**Enligt 8 kap Socialtjänstlagen. För år 2020 är prisbasbeloppet (PBB) 47 300 kr.

Tillämpningsanvisningar för avgifter inom omsorgerna om äldre och personer med funktionsnedsättning i Uppsala kommun år 2020

1. Allmänt

1.1 Lagrum

Kommunens avgiftssystem och tillämpningsregler för avgifter för omsorgerna om äldre och funktionsnedsatta styrs av flera olika lagar och förordningar. Till dessa hör följande:

- Socialtjänstlagen (2001:453)
- Inkomstskattelagen (1999:1229)
- Kommunallagen (2017:725)
- Socialförsäkringsbalken (2010:110)
- Förvaltningslagen (2017:900)
- Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
- Hyreslagen (12 kap Jordabalken (1970:994))
- Arkivlagen (1999:782)
- Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)
- Lag om vissa kommunala befogenheter (2009:47)

1.2 Huvudprinciper i avgiftssystemet

Utgångspunkten för avgiftssystemet är att de samlade avgifterna för boende, hjälp i hemmet, service och omvårdnad, inte får uppgå till så stort belopp att den enskilde inte har kvar tillräckliga medel för sina personliga behov och andra normala levnadskostnader, ett s.k. förbehållsbelopp. Kommunen beräknar förbehållsbeloppet utifrån ett minimibelopp¹ som fastställts i socialtjänstlagen. Till minimibeloppet läggs den enskildes bostadskostnader. De avgifter som ska räknas samman finns redovisade under kapitel 2.

1.2.1 Högkostnadsskydd

Avgiften² för hemtjänst i ordinärt och särskilt boende samt kommunal hälso- och sjukvård (av sjuksköterska, arbetsterapeut, fysioterapeut eller sjukgymnast) får uppgå till högst en tolfedel av 0,5392 gånger prisbasbeloppet, som årligen fastställs av regeringen.

Avgiftstaket gäller för varje vårdtagare var för sig, således även för makar, registrerade partners och sammanboende oavsett om båda eller en av parterna har en biståndsbedömd insats.

¹ Se förklaring av minimibelopp under punkt 5.1

² Enligt 8 kap 5 § 1 socialtjänstlagen

Detta högkostnadsskydd gäller även för omvårdnadsavgiften samt HS-insats vid bostäder med särskild service.

1.2.2 Avgiftsutrymme

För att beräkna det individuella avgiftsutrymmet avräknas skatter, bostadskostnad samt minimibelopp från den enskildes bruttoinkomster.

De sammanlagda avgifterna får inte överstiga avgiftsutrymmet och inte heller avgiftstaket (maxtaxan) enligt föregående punkt. Om de sammanlagda avgifterna är högre än avgiftsutrymmet korrigeras avgifterna ned till avgiftstaket.

Beräkningen av den enskildes avgiftsutrymme går till på följande sätt:

$$\begin{aligned}
 &+ \text{Bruttoinkomster inkl. ev. bostadstillägg el. motsvarande} \\
 &- \text{skatter som ingår i inkomstbegreppet}^3 \\
 &- \text{faktisk boendekostnad} \\
 &- \text{minimibelopp (generellt)} \\
 &- \text{minimibelopp (individuellt)}^4 \\
 \hline
 &= \text{disponibelt avgiftsutrymme}
 \end{aligned}$$

1.2.3 Negativt avgiftsutrymme

Om det disponibla avgiftsutrymmet blir noll eller negativt tas ingen omvårdnadsavgift och/ eller HS-avgift ut. Vid negativt avgiftsutrymme reduceras också avgiften för matkostnaden på vård- och omsorgsboende, bostad med särskild service och HVB med det negativa avgiftsutrymmet, dock som mest ner till Konsumentverkets beräkning av skäliga levnadskostnader för livsmedel för aktuellt år. När reduktion sker del av månad beräknas det per dag med en 365:e del av beräknad årskostnad.

Om den enskilde avstår från att lämna uppgifter om inkomst, kapitalinkomst och/eller boendekostnad görs ingen prövning av förbehållsbeloppet, utan avgift tas ut enligt maxavgiften.

³ Kommunal och statlig inkomstskatt samt skatt på inkomst av kapital.

⁴ I förekommande fall för ex. god man.

2. Avgifter och ersättningar som ingår i avgiftssystemet

2.1 Avgiftsbelagda insatser med högkostnadsskydd

De olika avgifter som ska räknas samman och jämföras med den enskildes avgiftsutrymme är följande:

- Omvårdnads- och serviceavgift inom hemtjänst
- HS insats inom ordinärt boende för brukare under 85 år
- Omvårdnad på vård- och omsorgsboende, bostad med särskild service samt hem för vård eller boende (HVB)
- Omvårdnadsavgift på korttidsboende
- Avgift för trygghetstelefon

2.2 Kostnadsersättningar och avgifter utanför högkostnadsskydd

Följande kostnadsersättningar och andra avgifter ligger utanför högkostnadsskyddet (maxtak):

- Kostnadsersättning för förbrukningsvaror, möbler, husgeråd m.m. i särskilt boende och bostad med särskild service som ingår bland posterna i minimibeloppet
- Avgift för måltider i vård-/omsorgsboende, bostad med särskild service samt hem för vård eller boende (HVB)
- Avgift för måltider i korttidsvård
- Avgift för måltider i dagverksamhet
- Avgift för matdistribution med färdiglagad mat i ordinärt boende

2.3 Avgiftsfri service och vård

Följande insatser och stöd är helt avgiftsfria:

- Insats från syn- och hörselinstruktör
- Ej biståndsbedömd öppen dagverksamhet
- Insatser beslutade enligt LSS
- Boendestöd

- Omvårdnad på dagverksamhet
- Avlösning i hemmet med upp till 24 timmar när närstående vårdar någon
- Ledsagning
- Kontaktperson

3. Inkomstbegreppet

3.1. Allmänna principer

Den enskildes aktuella bruttointkomster läggs samman på årsbasis varefter skatter avräknas (=nettointkomst). Därefter divideras beloppet med tolv för att få fram en månadsinkomst efter skatt.

Beräkningen sker utifrån sådana inkomster som är skattepliktiga enligt inkomstskattelagen med tillägg för vissa typer av ersättningar som är undantagna från beskattning i Sverige. S.k. allmänna avdrag⁵ medges inte vid inkomstberäkningen. Utgångspunkt för avgiftsberäkningen är inhämtade inkomstuppgifter från Försäkringskassan, Pensionsmyndighet, Skatteverket samt uppgifter den enskilde lämnat i sin inkomstanmälan.

3.1.1 Inkomstslag

Förvärvsinkomster beräknas utifrån vad som gäller för posterna tjänst respektive näringsverksamhet⁶. Enligt dessa lagrum minskas intäktsposterna med kostnadsposterna.

3.1.2 Inkomst av tjänst

Till inkomstslaget tjänst⁷ räknas exempelvis följande:

- inkomst minus utgift⁸ av tjänst t.ex. lön, arvoden, sjukpenning, vissa förmåner och andra skattepliktiga ersättningar
- pension
- livränta (vanligen del av)
- vårdbidrag⁹.

⁵ Se ”Allmänna avdrag”, 62 kap, inkomstskattelagen.

⁶ enligt 10 kap, 16 § och 14 kap. 21 § inkomstskattelagen.

⁷ 11 kap, inkomstskattelagen

⁸ Utgift för att förvärva och behålla inkomster ska dras av som kostnader (om inte annat anges i kap 9, 12 eller 60 i inkomstskattelagen).

⁹ Endast den del som är skattepliktig inkomst av tjänst; den del som utgör ersättning för merutgifter räknas inte som inkomst

3.1.3 Vissa skattefria ersättningar

Tillägg ska göras för vissa skattefria¹⁰ ersättningar och inkomster, t.ex.

- stipendier till den del de överstiger 3000 kr
- studiemedel i form av studiebidrag
- avtalsgruppsjukförsäkringar (AGS-ersättningar) som inträffat före år 1991
- alla utländska inkomster, pensioner och andra ersättningar som beskattas i Sverige eller i utlandet eller skattefria sådana.
- barnbidrag.

3.1.4 Inkomst av näringsverksamhet

Inkomst av näringsverksamhet beräknas enligt inkomstskattelagen¹¹, dock endast uppkomna överskott. Inkomsten korrigeras så att avdrag för tidigare års underskott och avdrag för kostnader för egen pension, till den del de inte överstiger ett halvt prisbasbelopp, ska öka den beräknade näringsinkomsten.

3.1.5 Inkomst av kapital

Beräkning av överskottet i inkomstslaget kapital görs utifrån uppgifter som erhålls direkt från Skatteverket. De avser då uppgifter för två år tillbaka. Den enskilde ges möjlighet att skicka in den faktiska inkomsten per den 31 december året innan hjälpåret som grundas på de kontrolluppgifter den enskilde kan få från sin bank. Kontrolluppgiften ska då bifogas inkomstanmälan vid den årliga omräkningen. Inkomster som utgör kapitalinkomster enligt inkomstskattelagen¹² ingår, efter gjorda avdrag, i inkomsten. Uppskovsavdrag, negativ räntefördelning och realisationsförlust som minskat realisationsvinst kan endast dras av mot kapitalinkomsterna, och högst i nivå med kapitalinkomsterna.

Undantag: Kapitalvinster/-förluster ingår inte i kommunens inkomstbegrepp. Det betyder att vinster och förluster vid försäljning av villa, bostadsrätt och aktier inte tas med vid beräkning av avgift. Förmögenhet påverkar inte inkomstberäkningen.

3.1.6 Bostadsstöd

Bostadsbidrag, bostadstillägg och särskilt bostadstillägg ingår i inkomstbegreppet¹³:

- BTP - Statligt bostadstillägg till pensionärer,
- Bostadstillägg till personer med sjukersättning och personer med aktivitetsersättning,
- SBTP - Särskilt bostadstillägg till pensionärer (med låg inkomst)
- Bostadsbidrag till barnfamiljer
- Boendetillägg.

¹⁰ t ex handikappersättning, hemsjukvårdsbidrag, assistansersättning samt ersättningar som inte ingår i inkomstbegreppet i inkomstberäkningarna för bostadstillägget.

¹¹ 14 kap. 21 §.

¹² Inkomstskattelagen kap. 41.

¹³ Enligt 8 kap 4§ socialtjänstlagen .

3.1.7 Skatteberäkning

En skatteberäkning görs med statlig och kommunal inkomstskatt, skatt på kapitalinkomster enligt gällande regler för slutlig skatteberäkning. Kyrkoavgift är en frivillig avgift utöver den s.k. begravningsavgiften och avräknas därför inte från inkomsterna.

Uppsala kommun beräknar skatt utifrån den skattesats som gäller den stadsdel där den enskilde bor, vilket gör att inkomst kan skilja sig från utbetalning från Pensionsmyndighet och Försäkringskassa som beräknas enligt en generell skattetabell för Uppsala kommun med justering vid årlig deklaration.

Fastighetsavgift för permanentbostad enligt senaste taxering räknas som bostadskostnad¹⁴. Fastighetsskatt för annan fastighet, tex. fritidsbostad avräknas inte från inkomstunderlaget.

Skatt på beviljat uppskov på kapitalvinst från försäljning av villa/bostadsrätt¹⁵ ingår under rubrik ”statlig skatt på kapitalinkomst” i deklarationen. Detta betyder att hänsyn redan tagits till denna skatt och ska inte tas upp på annat sätt vid beräkning av avgift.

3.2 Inkomstberäkning makar

Makars och registrerade partners inkomster läggs samman och fördelas med hälften på vardera personen. Var och en debiteras avgift efter det bistånd som beviljats.

Sammanboende som inte är gifta räknas som ensamstående från avgiftssynpunkt oavsett om man har delad ekonomi. Var och ens inkomst ligger således till grund för avgiftsberäkningen.

Specialregler¹⁶ gäller för makar, registrerade partners och sammanboende när en av dem flyttat till särskilt boende.

3.3 Barns inkomster

Barns inkomster påverkar inte avgifterna.

3.4 Uppgiftsinsamling

Avgiftsunderlaget grundas på aktuella inkomstuppgifter samt uppgifter om bostadskostnader. Detta sker initialt när den enskilde får en insats för första gången, vid en årlig omräkning samt vid andra förändringar t.ex. ändrat civilstånd. För att underlätta uppgiftsinsamlingen inhämtas uppgifter via datamedia från de myndigheter där så är möjligt och lämpligt. Uppgifter som inte kan, eller får, hämtas därifrån inhämtas direkt från den enskilde genom särskild inkomstsblankett.

¹⁴ se Bostadskostnadsbegrepp, kap 4.

¹⁵ 30 % på 1,67 % av uppskovsbeloppet enligt Skatteverket.

¹⁶ Makar bör anmäla till pensionsmyndighet om ändrat civilstånd.

Om den enskilde avstår från att lämna uppgifter om inkomst och kostnader görs ingen prövning av individuellt avgiftsutrymme, utan avgiften blir enligt maxavgiften.

Uppgifter till avgiftssystemet hämtas enligt nedan.

3.4.1 Försäkringskassan/Pensionsmyndigheten

Ålderspension;

- Premiepension
- Tilläggspension
- Inkomstpension
- Garantipension
- Arbetskadeföränta
- Sjuk- och aktivitetsersättning
- Bostadsbidrag
- Bostadstillägg för personer med aktivitetsersättning och sjukersättning
- Äldreförsörjningsstöd
- BTP, statligt bostadstillägg för pensionärer
- SBTP särskilt bostadstillägg för pensionärer
-

Efterlevandepension

- Änkepension
- Omställningspension
- Yrkesskadeföränta

Handikappersättning räknas ej som inkomst.

3.4.2 SCB (Statistiska centralbyrån)

Uppgifter om skatter och avgifter på församlingsnivå:

- Kommunal skatt
- Landstingsskatt
- Begravningsavgift (olika för olika församlingar)

3.4.3 SKV (Skatteverket)

Uppgifter om skatt och kapital:¹⁷

- Statlig skatt
- Överskott kapital

¹⁷ Skatteverkets uppgifter är i princip oanvändbara vad gäller avgiftsberäkningarna eftersom beräkningarna ska bygga på aktuella inkomstuppgifter. Dels är Skatteverkets uppgifter 1-2 år gamla i snitt, dels är inga delkomponenter offentliga uppgifter annat än vad gäller skatterna. Vidare finns bara sammanräknade poster, inga detaljer. Uppgifterna kan i vissa särfall användas i kontrollsyfte för att jämföra inrapporterade uppgifter (eller frånvaro av sådana) med nivå på t ex taxerad förvärvsinkomst.

3.4.4 Uppgifter genom den enskilde

- Tjänstepension
- Privat pension
- Utländska inkomster, pensioner och ersättningar
- Inkomst av näringsverksamhet jämte vissa avdrag
- Stipendier och studiebidrag
- Inkomst av kapital; räntor, utdelningar m m (föregående år)
- Bostadskostnad och andra uppgifter om bostaden
- Kostnad för god man eller förvaltare, ska verifieras med beslut från överförmyndarnämnden
- Kostnad för underhållsbidrag, underhållstöd.

Särskild uppgiftsblankett med information om kommunens avgiftssystem lämnas till den enskilde eller dennes företrädare (god man, närstående).

Om den enskilde har synpunkter på avgiftsbeslutet finns möjlighet att lämna in nya verifierade uppgifter för ny bedömning och beslut. Vid den första avgiftsberäkningen ska brukare alltid bifoga sid.3 av senaste inkomstdeklaration.

4. Bostadskostnader

4.1 Avräkning för bostadskostnad

Vid avgiftsberäkningen avräknas den enskildes bostadskostnad i permanent bostad från nettoinkomsten. För makar, registrerade partners samt sammanboende skall boendekostnaden för var och en av dem utgöra hälften av den framräknade faktiska bostadskostnaden

4.2 Beräkning av bostadskostnad

Den faktiska bostadskostnaden¹⁸ för olika bostadstyper beräknas enligt samma regler som tillämpas av Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten vid beräkning av bostadsbidrag respektive bostadstillägg.

¹⁸ Eller verifierade uppgifter från den enskilde.

4.3 Dubbla boendekostnader

Vid flyttning till vård- och omsorgsboende, bostad med särskild service ska den enskilde ges ekonomisk möjlighet att avveckla sin tidigare bostad. Under den tid som den enskilde har dubbla bostadskostnader, kan på den enskildes begäran, avräknas faktisk bostadskostnad för båda bostäderna mot nettoinkomst. Dock högst tre månader. Den enskilde måste kunna verifiera dubbla hyreskostnader med hyresavi.

4.4 Avräkningsregler vid dubbla boendekostnader

Vid beräkning av dubbla boendekostnader minskas först omsorgsavgiften ner till noll kronor. Vid ett negativt avgiftsutrymme minskas även avgiften för måltiderna, dock som mest ner till beräknade normala levnadskostnader för livsmedel för aktuellt år¹⁹. I de fall den enskildes avgiftsutrymme blir negativt sedan bostadskostnader och förbehållsbelopp avräknats från nettoinkomsterna sker ingen jämkning av hyresavgiften i den särskilda boendeformen.

4.5 Kvarboendeskydd

Om hemmavarande make/registrerade partners/sambo (make 1) för sitt uppehälle är beroende av andra maken (make 2), som flyttar till vård- och omsorgsboende eller bostad med särskild service ska kommunen försäkra sig om att make 1 inte drabbas av "en oskäligt försämrad situation" när avgifterna bestäms²⁰ enligt tudelningsprincipen.

4.6 Tudelningsprincipen

Följande beräkningsregler gäller:

Om maken med den högsta inkomsten flyttar till särskilt boende eller bostad med särskild service sker en jämkning av inkomsterna så att förbehållsbeloppet för den kvarboende maken eller sambon säkras.

Om maken med den lägsta inkomsten flyttar till särskilt boende eller bostad med särskild service sker ingen tudelning av inkomsterna.

Dessa beräkningsregler tillämpas utan att den enskilde påkallar det.

¹⁹ Enligt Konsumentverkets beräkning.

²⁰ Enligt socialtjänstlagen 8 kap. 6 § SoL.

5. Förbehållsbelopp

5.1 Syfte med förbehållsbelopp

Syftet med förbehållsbelopp är att skydda äldre och personer med funktionsnedsättning från alltför höga avgifter och att dessa grupper ska få behålla en lägsta nivå av egna medel, som ska räcka till nödvändiga och normala levnadskostnader. Förbehållsbeloppet beräknas med ledning av ett så kallat minimibelopp och den faktiska boendekostnaden.

5.2 Minimibeloppet

Socialtjänstlagen har fastställt minimibeloppets nivå på per månad dels för ensamstående, dels för gifta/sammanboende ²¹

Över 65 år

- Ensamstående: En tolfedel av 135,46 % av prisbasbeloppet
- Giftn/registrerade partners/sammanboende: En tolfedel av 114,46 % av prisbasbeloppet

Under 65 år

- För ensamstående och giftn/registrerade partners/sambor under 65 år är minimibeloppen 10 % högre än ovanstående
- För ungdomar under 18 år, som tar emot stödinsatser i eget boende, med egen inkomst gäller samma minimibelopp som för vuxna under 65 år.

Minimibeloppet avser de medel den enskilde behöver för att klara utgifter för sina personliga behov utöver bostadskostnaden ²² för följande poster:

- Livsmedel
- Kläder, skor
- Fritid, böcker mm
- Förbrukningsvaror
- Möbler
- Husgeråd
- Hygien
- Dagstidning, telefon, TV-licens,
- Hemförsäkring

²¹ Födelseår, ej födelsedatum, bestämmer vilket förbehållsbelopp som ska användas i enskilda fall.

²² Följer de belopp som årligen redovisas i Konsumentverkets hushållsbudget.

- Hushållsel
- Öppen hälso- och sjukvård
- Läkemedel
- Tandvård
- Resor

5.3 Hushåll med barn eller ungdom 0-19 år

För hushåll med hemmavarande barn eller ungdomar utgår tillägg till minimibeloppet med de belopp som beräknats för olika åldrar enligt riksnormen för försörjningsstöd²³ Tillägg medges även för ungdomar mellan 19-21 år om barnet fortfarande går i gymnasiet²⁴.

Födelseår, ej födelsedatum, bestämmer vilket minimibelopp som används i det enskilda fallet.

5.4 Individuella tillägg till minimibeloppet

Kommunen kan i vissa situationer bestämma ett individuellt tillägg till minimibelopp. Detta genom en individuell prövning om den enskilde har ”ett varaktigt behov av ett inte oväsentligt högre belopp” än det som omfattas av minimibeloppet. Med varaktigt behov avses minst sex sammanhängande månader och beloppet måste uppgå till minst 200 kr per månad.

Följande poster är exempel på levnadskostnader som kan föranleda beslut om individuellt tillägg till minimibeloppet:

- Fördyrad kost, t.ex. på grund av att maten erhålls via hemtjänsten i ordinarie boende eller i dagverksamhet eller på grund av att omsorgstagaren är yngre och av det skälet har en högre kostnad för sin matkonsumtion
- Fördyrad kost pga specialkost²⁵ t.ex. glutenfri kost
- Familje- och arbetssituationen, t.ex. underhållskostnad för minderåriga barn, arbetsresor samt andra kostnader som behövs för en familjs underhåll,
- Kostnader till följd av funktionsnedsättning, bl.a. för rehabilitering/habilitering inkl. resor,
- Yngre funktionsnedsatta personers rätt till fritidsaktiviteter som är naturliga för yngre personer,
- Yngre funktionsnedsatta personers behov av medel för bosättning, familjebildning etc.
- Kostnaden för god man eller förvaltare. Underlag krävs in som vidimerar att brukaren har en kostnad.
- Kostnader för underhåll av minderåriga barn

²³ Socialstyrelsen

²⁴ Enligt Föräldrabalken 7 kap 1 § är förälder underhållsskyldig upp tom 21 år om barnet fortfarande går i gymnasium

²⁵

http://www.konsumentverket.se/Global/Konsumentverket.se/Best%C3%A4lla%20och%20ladda%20ner/rapporter/2012/2012_1_Merkostnader_for_tva_specialkoster.pdf

Kostnader som täcks av annat bidrag eller ersättning t.ex. handikappersättning kan inte föranleda tillägg till minimibelopp i särskilt boende.

5.5 Generellt tillägg till minimibeloppet

För boende i kommunens vård- och omsorgsboenden och bostad med särskild service, HVB²⁶ som har helinackordering²⁷ görs ett generellt tillägg till minimibeloppet. Det görs med mellanskillnaden mellan vårdtagarens avgift för måltider och det belopp som ingår i livsmedelsposten i minimibeloppet. Detta utgör en fördyrad levnadskostnad d.v.s. att kostnaden för mat när den enskilde är helinackorderad är högre än om personen lagar sin mat själv.²⁸ Detta gäller även vid växelvård, men inte vid vistelse på korttidsplats då detta inte avser vara stadigvarande mer än 6 månader.

5.6 Generell minskning av förbehållsbeloppet

Kostnaden för el ingår i förbehållsbeloppet. För boende i kommunens vård-och omsorgsboenden, bostad med särskild service samt HVB²⁹ görs därför en generell minskning av minimibeloppet enligt nedan:

Ensamboende

- 0,5% av prisbasbeloppet för hushållsel,

Sammanboende

- 0,25% av prisbasbeloppet för hushållsel,

Vid tillfällig vistelse i korttidsboende görs ingen generell minskning av förbehållsbeloppet för el- och TV-avgift. Vårdtagaren har kvar dessa kostnader i sin ordinära bostad.

5.7 Beslut om avgifter

När nytt prisbasbelopp är känt fastställer kommunen vid årets slut vilka avgifter som gäller för nästkommande år.

²⁶ Gäller om brukaren har ett hyreskontrakt med HVB-utföraren

²⁷ Gäller ej korttidsboende som avser kortare tid, mindre än sex månader.

²⁸ Uppsala kommun följer Socialstyrelsens riktlinjer och utgår från Konsumentverkets hushållsbudget för äldre personer. Livsmedelskostnaden för män respektive kvinnor anges i två åldersgrupper, 61-74 år och 75 år och äldre. Dessa fyra belopp summeras och divideras därefter med fyra för att få ett genomsnittsbelopp.

²⁹ Gäller om brukaren har tecknat hyreskontrakt med HVB-utföraren

6. Avgifter i ordinärt boende

6.1 Fastställande av avgift

Avgift för service- och omvårdnadsinsats (hemtjänst) i ordinärt boende beräknas utifrån registrerad tid hos brukaren, dock högst upp till befintligt avgiftsutrymme samt inom ramen för maxtaxan.³⁰

6.2 Kommunal hemsjukvård

Avgift tas ut för kommunala hemsjukvårdsinsatser till personer under 85 år. Kommunal hemsjukvård till personer över 85 år är avgiftsfri.

Vid både avgiftsbelagd insats enligt SoL och HS-insats inkluderas detta inom maxtaxan för SoL-insatser³¹. Detta gäller alla patienter från den dag de fyller 21 år och omfattar även de patienter som har LSS-insatser, och SoL-insatser.

6.3 Personlig assistans

För insatser enligt LSS tas inga avgifter ut. För kompletterande insatser t.ex. hemtjänst tas omvårdnadsavgift ut.

6.4 Trygghetstelefon (trygghetslarm)

Avgift för trygghetstelefon debiteras med ett fast belopp per månad motsvarande 0,45 % av gällande prisbasbelopp.

6.5 Biståndsbedömd dagverksamhet

Biståndsbedömd dagverksamhet är avgiftsfri. Däremot tas en kostnad per dag ut för måltider och kaffe.

³⁰ enligt 8 kap. 5 § SoL.

³¹ Enligt beslut i KF 2015-12-07

6.6 Matdistribution

Avgift för matdistribution i ordinärt boende tas ut med ett pris per matlåda motsvarande 0,125% av prisbasbeloppet.

7. Avgifter och kostnader i vård- och omsorgs-boende, bostad med särskild service samt HVB

7.1 Omvårdnadsavgiften

Vård- och omsorgsboende drivs enligt helinackorderingsprincipen. Bostad med särskild service och HVB drivs ibland med helinackordering. Debitering av omvårdnadsavgift sker per månad. Som högst motsvarar avgiften det fastställda maxtaket för avgifter, d.v.s. högst en tolfedel av 0,5392 gånger prisbasbeloppet.

Debitering av avgift görs från och med den dag som inflyttning sker på boendet vilket är detsamma som verkställighetsdatum.

Ingen omvårdnadsavgift tas ut vid frånvaro. Eventuellt avdrag beräknas utifrån gällande maxtaxa.

7.1.1 Förbrukningsartiklar

Kostnad för förbrukningsartiklar ingår inte i kommunens avgifter däremot ingår de i minimibeloppet. Därför kan den enskilde teckna en överenskommelse med vårdgivaren/utföraren om tillhandahållande av förbrukningsartiklar mot en avgift som motsvarar Konsumentverkets årliga beräkning av förbrukningsvaror för ensamhushåll motsvarande 0,27 % av prisbasbeloppet per månad. Vårdgivaren/utföraren kan tillhandahålla lakan mot avgift motsvarande 0,22 % av prisbasbeloppet per månad.

Full månadsavgift utgår från och med den dag brukaren flyttar in. Ingen avgift utgår för aktuell månad vid utflytt/eller om brukaren avlider före den 10:e i månaden.

7.1.2 Måltider

Vid vård- och omsorgsboende ingår heldagskost bestående av frukost, lunch, kvällsmål och mellanmål. Avgift tas ut per dygn för samtliga närvarodagar från och med verkställighetsdagen. Avgift för matservice per månad vid vård- och omsorgsboende uppgår till 6,74% av prisbasbeloppet Dygnsportionspriset uppgår till samma procentsats av prisbasbeloppet delat med 365.

Boende som får näringslösning via sond debiteras ej måltidsavgift. Denna vårdtagare har rätt att utan avgift få små smakportioner av måltiden. Specialkost ingår i måltidsavgiften.

7.1.3 Bostad med särskild service och HVB

För personer med beslut i bostad med särskild service och HVB som inte har helinackordering kan andra regler gälla utifrån ett individbehov.

Vid viss del av måltider fördelas kostnaden enligt följande³²

Frukost 20 % av heltidskostnad

Lunch 30 % av heltidskostnad

Mellanmål 10 % av heltidskostnad

Middag (huvudmål) 40 % av heltidskostnad

7.1.4 Tillägg till förbehållsbeloppet

Ett generellt tillägg till förbehållsbeloppet görs för matserviceavgiften. Lägsta belopp för måltider per månad följer Konsumentverkets årliga beräkningar av livsmedelskostnader för olika åldersgrupper. Se även avsnitt 5.5.

7.1.5 Debitering vid frånvaro

Vid sjukhusvistelse tas ingen avgift ut för måltider eller omvårdnadsavgift från och med den dag den boende åker till sjukhuset till och med den dag den boende kommer tillbaka från sjukhuset.

Vid annan frånvaro tas ingen avgift ut för måltider vid avfärd före lunch och hel avgift vid avfärd efter lunch. Detsamma gäller vid återkomst, d.v.s. hel avgift tas ut vid återkomst före lunch och ingen avgift vid återkomst efter lunch. Motsvarande regler gäller även vid in- och utflyttning.

7.1.6 Parboendegaranti

Äldre har enligt socialtjänstlagen rätt att bo tillsammans i ett vård- och omsorgsboende även om bara en av makarna har behov av sådant boende. Den medflyttande kan välja att sköta sin eller bådass kosthållning eller välja att äta vid vårdboendet, då gäller enbart heldagskost.

Den medflyttande kan ha beslut om hemtjänst. Debitering för hemtjänst i särskilt boende sker utifrån beslutad tid för insats. Debitering av HS insats enligt hemtjänstens avgifter. Beslut för tvätt och städ görs enligt schablon. Justering p.g.a. negativt avgiftsutrymme gäller även för medflyttande.

³² Enligt Socialstyrelsen

7.1.7 Ändrad pensionsstatus

När en av två makar flytta permanent till ett vård- och omsorgsboende rekommenderas att, hos Pensionsmyndigheten, ansöka om ändrad pensionsstatus för makar, som lever med skild hushållsgemenskap. Detta kan medföra gynnsammare inkomster, bostadskostnader samt förbehållsbelopp.

7.2 Korttidsvård

Korttidsvård avser växelvård, avlastning eller vistelse på korttidsplats enligt äldrenämndens riktlinjer för vägledning och information om insatser enligt SoL och LSS.

7.2.1 Omvårdnadsavgift korttidsboende, träningsboende

Omvårdnadsavgift debiteras per vistelsedag med belopp motsvarande högst en trettiondedel av det fastställda maxtaket per månad för avgifter enligt punkt 1.2.1. Beloppet avrundas nedåt till helt antal kronor. För den som redan betalar omvårdnadsavgift för hemtjänstinsatser i sitt ordinära boende blir den totala avgiften per månad högst lika med det fastställda maxtaket (1.2.1).

7.2.2 Måltider korttidsvård

Vid korttidsvård ingår heldagskost bestående av frukost, lunch, kvällsmål och mellanmål. Avgift debiteras per dygn och tas ut för samtliga närvarodagar med samma belopp som gäller för permanent vistelse i omvårdnadsboende (1/30-del av månadskostnaden per dygn).

Samma debiteringsregler för matservice vid in- och utflyttning gäller som vid permanentboende i särskild boendeform, se punkt 7.1.5.

7.2.3 Tillägg till förbehållsbeloppet

Individuellt tillägg till förbehållsbeloppet medges ej på korttidsplats då detta ej anses vara stadigvarande och mer än sex månader. Däremot tillämpas det vid vistelse på växelvårdsplats och beräknas per vistelsedag.

8. Övriga bestämmelser

8.1 Nedsättning av avgift och avgiftsbefrielse

Den enskilde har rätt att få en individuell prövning och eventuell nedsättning av avgiften, alternativt avgiftsbefrielse, då särskilda skäl föreligger. Till dessa skäl hör exempelvis dubbla bostadskostnader och hänsyn till kvarboende makes ekonomi.

8.2 Debiteringsrutiner

Debitering av avgifter sker månadsvis i efterskott. Betalning ska ske den sista dagen i månaden två månader efter den månad som insatsen är utförd.

Obetald faktura går till inkasso 28 dagar efter förfallodag och ev. avbetalningsplan handläggs av kommunens inkassoavdelning.

8.3 Försäkringsfall

I de fall biståndsinsatserna ska bekostas av annan än den som får biståndet, av skadeståndsrättsliga, försäkrings- eller andra skäl, debiterar kommunen den faktiska kostnaden för insatserna. Omfattning, ersättning och typ av insatser avgörs från fall till fall varvid kommunen förhandlar med berörd ersättningsskyldig part.

8.4 Anmälningsskyldighet

Den enskilde är skyldig att lämna inkomstblankett med aktuella uppgifter om inkomst- och bostadsförhållanden samt aktuell hyra.

Första gången en avgiftsberäkning sker ska sid.3 av den senaste inkomstdeklarationen bifogas som verifikat. Inkomstblankett ska också lämnas in vid den årliga omräkningen vid varje årsskifte samt vid förändringar under året.

Den enskilde kan välja att inte lämna in dessa uppgifter och får då erlägga maxtaxa pga. att en individuell beräkning inte kan göras utan erforderliga underlag. Detta framkommer på inkomstblanketten³³ och via informationsbrev vid årsomräkningen. Om den enskilde senare bestämmer att lämna in inkomstblankett görs en ny beräkning och den nya avgiften gäller då from månaden när uppgiften inkommer.

8.5. Retroaktiv debitering

Om uppgifter framkommer som visar att för låg avgift debiterats under en period, kan retroaktiv debitering ske, dock inte längre tillbaka än för de sex senaste debiteringsmånaderna.

³³ Inkomstblankett bilaga 2.

8.5.1 Återbetalning av avgift

Om uppgifter framkommer, som inte beror på den enskilde, som visar att för hög avgift debiterats, görs en återbetalning. Om uppgifter inkommer som visar att för hög avgift debiterats under en period, kan kommunen besluta om retroaktiv återbetalning dock inte längre tillbaka än för de sex senaste debiteringsmånaderna. Detta gäller dock inte om blankett inte inkommer eller inkommer för sent vid den årliga årsräkningen.

8.6 Avgiftsbeslut

Den enskilde delges alltid ett skriftligt avgiftsbeslut där avgiftsunderlag och beloppen för de slutliga avgifterna framgår. Avgiftsbeslutet ska innehålla uppgift om vilka lagrum som ligger till grund för beslutet och besvärstid.

Beslutet gäller högst ett år d.v.s. till nästa generella omräkning av avgifterna. Om det är känt att uppgifter i avgiftsunderlaget som kan påverka avgifterna, kommer att ändras, bör kortare giltighetstid sättas.

Beräkning av avgifterna görs årligen utifrån det nya prisbasbeloppet, skattebestämmelser, inkomstuppgifter, bostadskostnader m.m. Ändring av avgift på grund av ändrat prisbasbelopp får göras utan föregående underrättelse till den enskilde.

8.6.1 Ändring av avgiftsbeslut

Om andra förhållanden uppkommer som kan påverka avgiftens storlek måste alltid kommunen meddelas. T.ex. vid:

- ändrat civilstånd
- flytt till vård- omsorgsboende
- behov av individuellt förbehållsbelopp
- beviljande, ändring eller upphörande av bostadstillägg/-bidrag

Ändring av avgift gäller från och med månaden efter det att anledningen till ändringen inträffade om den avser del av månad. Ändring av avgiften ska dock gälla från och med samma månad som anledning till ändringen uppkom, om ändringen avser hela månaden.

Den enskilde ska alltid få information om ändring av avgift via ett nytt avgiftsbeslut där det framgår vad ändringen beror på. Den enskilde ska även själv medverka vid omräkning av avgiftsunderlaget och lämna nytt underlag, inkomstblankett, för sådan omräkning.

8.6.2 Delegering av beslut om avgifter

Beslut om avgifter, individuella tillägg till minimibelopp, nedsättning av avgift samt avgiftsbefrielse fattas enligt respektive nämnds delegationsordning.

8.8 Överklagande

Beslut om avgiftsregler fattas av kommunfullmäktige. Sådana beslut överklagas hos förvaltningsrätten genom laglighetsprövning enligt kap 10 kommunallagen. Då prövas endast lagligheten i beslutet.

8.8.1 Enskilt avgiftsbeslut

Beslut om avgifter och/eller förbehållsbelopp enligt 8 kap, 4-9 § SoL kan överklagas genom förvaltningsbesvär enligt 16 kap. 3 § SoL hos allmän förvaltningsdomstol (förvaltningsrätt i första instans). Det kan gälla avgiftens storlek, avgiftsändring, beräkning av avgiftsunderlag och förbehållsbelopp.

Om överklagandet bifalls kan domstolen ersätta det överklagade beslutet med ett nytt beslut.

8.8.2 Besvärstid

Överklagande av beslut om avgifter eller förbehållsbelopp ska inkomma till den myndighet som fattat det överklagade beslutet inom tre veckor från det att den överklagande fått del av beslutet. Kommunens handläggare ska vid behov vara behjälpliga med överklagande om den enskilde begär detta.

8.9 Privata underhållsavtal

Privata avtal om underhåll mellan vårdtagaren/ och annan person, t.ex. make/registrerade partners eller sammanboende, föranleder inte förändring av avgiftsberäkningen eller jämkning av avgifterna för vårdtagaren. S.k. civilrättsliga avtal har ingen rättsverkan på kommunens lagbundna avgiftsregler.

8.10 Vård- och hemvårdsinsatser i annan kommun

Kommunen har betalningsansvar för alla medborgare folkbokförda i kommunen. Om den enskilde får hemtjänstinsats eller vistas i särskild boendeform i annan kommun tillämpas avgift enligt folkbokföringskommunens avgiftssystem. Hemkommunen fakturerar den enskilde dennes avgift som beräknas retroaktivt så snart faktura inkommit till hemkommun från vistelsekommunen.

Bilaga 1. Justering av uppdrag 2019

Förslag på justering, borttag och tillägg av uppdrag

Inriktningsmål 2 – Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i.

1. Äldrenämnden föreslår att uppdraget *Inom ramen för ny överenskommelse med polisen bidra till att Uppsala ska vara en trygg plats med låg brottslighet* kan sammanfogas med uppdraget *Stärk arbetet med att förebygga social oro, öka tryggheten och bekämpa de kriminellas ekonomi i samverkan med polis, civilsamhället och andra myndigheter*.

Innebörden i dessa båda uppdrag syftar till att nämnder och bolag i Uppsala kommun ska verka för en trygg och säker plats tillsammans med polisen och övriga myndigheter. Som stöd i detta arbete finns i en överenskommelse med polisen och i *Policy för trygghet och säkerhet* med tillhörande handlingsplan.

Inriktningsmål 3 – Uppsala stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande

2. Äldrenämnden föreslår att uppdraget *Aktivt och strategiskt arbeta med digital utveckling och innovation, genom bland annat testbäddar, för att utveckla den egna verksamheten, stärka klimatarbetet och skapa ett smart och hållbart Uppsala* ska delas upp och ingå under olika inriktningsmål.

Aktivt och strategiskt arbeta med digital utveckling och innovation, genom bland annat testbäddar, för att utveckla den egna verksamheten föreslås flyttas till inriktningsmål 8 där övriga uppdrag om innovation och digitalisering finns. Detta för att tydliggöra styrningen i en sammanhållen IT-utveckling i Uppsala kommun. Att lyfta ut att *aktivt och strategiskt arbeta med digital utveckling och innovation* skulle bättre beskriva vilken digital transformation och utveckling de förtroendevalda i Uppsala kommun vill uppnå.

Stärka klimatarbetet och skapa ett smart och hållbart Uppsala föreslås ligga kvar under inriktningsmål 3.

Inriktningsmål 5 – Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete

3. Äldrenämnden föreslår att uppdraget *Utveckla utbudet av bostäder för äldre genom att verka för fler seniorbostäder med gemensamhetslokaler och moderna servicehus (ÄLN, KS och PBN)* ändras till *Utveckla utbudet av bostäder för äldre på den ordinarie bostadsmarknaden (ÄLN, KS och PBN)*.

Seniorbostäder med gemensamhetslokaler är en snäv definition av en viss typ av äldrebostäder medan moderna servicehus har en oklar innebörd och inte existerar som en nationell definition. Bostäder för äldre på den ordinarie bostadsmarknaden är det bredare begrepp som används av Boverket inom ramen för det investeringsstöd som går att söka för ny och ombyggnation och

inbegriper såväl seniorbostäder, trygghetsbostäder som andra bostäder riktade till målgruppen äldre.

4. Äldrenämnden föreslår att uppdraget *Främja kollektivhus för seniorer (KS och ÄLN)* ändras så att det istället för att ges till kommunstyrelsen och äldrenämnden ges till kommunstyrelsen och plan- och byggnadsnämnden (KS och PBN). Detta på grund av att äldrenämnden saknar möjligheter att aktivt främja bostadsbyggande, med undantag för vård- och omsorgsboenden. Äldrenämnden kan däremot vara behjälplig i att ta fram kunskapsunderlag gällande målgruppens behov och önskemål.
5. *Utveckla markanvisningsverktyget för att uppnå lägre boendekostnader. (KS)*
Äldrenämnden vill framhålla att det är positivt att åtgärder vidtas för att uppnå lägre boendekostnader, särskilt då många äldre har svårigheter att flytta till ett mindre och mer anpassat boende på grund av höga kostnader i nyproduktion.

Inriktningsmål 7 – Uppsalas ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet

6. Äldrenämnden föreslår att uppdraget *Motverka det digitala utanförskapet hos äldre genom stödinsatser och inled arbetet med att wi-fi blir norm på vård- och omsorgsboenden. (KS och ÄLN)* delas upp i följande två separata uppdrag:

Motverka det digitala utanförskapet hos äldre genom stödinsatser (ÄLN)

Säkerställ att samtliga boende på vård- och omsorgsboende har möjlighet till internetanslutning. (KS och ÄLN)

Äldrenämnden anser att fokus bör vara på att samtliga boende ska ha möjlighet till internettillgång, inte vid en viss typ av teknisk lösning som wi-fi, och föreslår därför att det andra uppdraget formuleras enligt ovanstående.

7. Äldrenämnden föreslår att uppdraget *Slutför förhandling med Region Uppsala för införande av ett lokalt Seniorkort för kollektivtrafik (KS och ÄLN)* endast bör riktas till KS, då förhandlingen sker mellan KS och Region Uppsala och äldrenämnden och äldreförvaltningen inte är delaktiga i uppdragets genomförande.
8. Äldrenämnden föreslår att uppdraget *Utreda förutsättningarna för en gemensam ingång till sociala nämnder för att underlätta snabb handläggning. (SCN, OSN, AMN)* även riktas till äldrenämnden då samtliga sociala nämnder, inklusive äldrenämnden, deltar i införandet av kontaktcenter.

Inriktningsmål 9 – Uppsalas kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala

9. Äldrenämnden föreslår att uppdraget *Införa obligatorisk språkundervisning i svenska språket samt språkmentorer för anställda med behov av det inom vård och omsorg. (OSN, ÄLN och AMN)* ändras till:
Erbjuda språkundervisning i svenska språket samt språkmentorer för anställda med behov av det inom vård och omsorg. (OSN, ÄLN och AMN).

Äldrenämnden anser att ordet ”obligatoriskt” är för skarpt uttryckt och föreslår att det ersätts med ordet ”erbjuda”. Det är arbetsgivarens ansvar, enligt Uppsala kommuns arbetsgivarpolicy, att säkra rätt kunskap i uppdraget, oavsett om det gäller språk eller annan kunskap så att trygg och säker vård- och omsorg kan ges till brukarna.

10. Äldrenämnden anser att uppdraget *Att genomföra ett löne- och arbetsmiljölyft för att säkerställa rätt kompetens och åstadkomma förutsättningar för ett hållbart arbetsliv för socialsekreterare. (SCN)* är för detaljerat för att inkluderas i Mål och budget.

Om ett uppdrag om löne- och arbetsmiljöfokus ska belysas i Mål och budget föreslås följande skrivning;

Att skapa attraktiva villkor inom identifierade bristyrken i vård- och omsorg för klara kommande välfärdsutmaningar.